КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ

Број: 647-2/17
Датум: 03.11.2017. године

На основу члана 65. став 7. Закона о високом образовању Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017), одредби Кодекса професионалне етике Универзитета „Унион – Никола Тесла“ у Београду и члана 71. Статута Универзитета „Унион - Никола Тесла“, Наставно – научно веће Факултета је, на седници одржаној дана 03.11.2017. године донело

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ
Факултета за пословне студије и право
Универзитета „Унион – Никола Тесла“ у Београду

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ И ЦИЉЕВИ

Члан 1.

Кодекс професионалне етике на Факултету за пословне студије и право Универзитета „Унион – Никола Тесла“ у Београду (у даљем тексту: Етички кодекс), доноси се у циљу очувања достојанства професије и развијања и унапређивања моралних вредности академске заједнице као и ради заштите вредности знања и уважавања и подизања свести о одговорности факултетских наставника и свих чланова академске заједнице.

ОСНОВНА НАЧЕЛА

Члан 2.

Основна начела дефинисана Уставом Републике Србије која су полазиште сваког рада и деловања на Факултету, јесу:

- једнакост свих грађана пред законом
- забрана дискриминације
- неприкосновеност људског живота и достојанства
- аутономија факултета
- слобода научног и уметничког стварања
- развијање духа толеранције

САДРЖАЈ, ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ И НАЧИН ДЕЛОВАЊА

Члан 3.

Етички кодекс садржи морална начела и начела професионалне етике сходно којима се понашају сви чланови академске заједнице Факултета, у свом професионалном и јавном деловању.

Чланови факултетске академске заједнице су сви наставници, научници, сарадници, студенти и други учесници у процесу високог образовања, научног истраживања и стручног рада.

Члан 4.

Начела Етичког кодекса примењују се на одговарајући начин и на лица која нису чланови академске заједнице Факултета али учествују у раду и деловању Факултета, и уколико се њихово понашање и деловање може непосредно повезати са Факултетом.

Етички кодекс састоји се од основних канона у оквиру којих су прописани стандарди понашања прилагођени потребама Факултета као и морално неприхватљиво понашање на Факултету и у вези с њим.

Одлуке донете у поступку примене Етичког кодекса делују својим ауторитетом и могу бити основ за доношење одлуке у смислу Закона о високом образовању.

II - ОСНОВНА ЕТИЧКА НАЧЕЛА

Члан 5.

Основна етичка начела, у смислу овога Етичког кодекса јесу:

Слобода мишљења и изражавања

Чланови факултетске академске заједнице су слободни и одговорни да у свом раду траже и бране истину, подстичу слободан и одговоран прилаз учењу и исказивању стеченог знања. Факултет подржава и подстиче слободу мишљења и изражавања чланова факултетске заједнице.

Колегијалност

Члан 6.

Чланови факултетске заједнице дужни су да негују односе сарадње који су засновани на међусобном уважавању, поштовању и разумевању, водећи рачуна о академским интересима Факултета као целине.

Интегритет

Члан 7.

Водећи рачуна о општем добру, чланови факултетске заједнице дужни су да чувају интегритет Факултета и да раде савесно, марљиво, одговорно и посвећено, према свом најбољем знању.

Уживање и поштовање права

Члан 8.

Факултет је дужан да сваком члану факултетске заједнице осигура уживање свих права која се остварују у његовом оквиру, као и поштовање права зајемчених Уставом и законима. Права чланова факултетске заједнице могу да буду ограничена само када је то потребно ради остваривања права других чланова факултетске заједнице и поштовања законских обавеза Факултета, у складу с циљевима Факултета и у мери у којој је то неопходно.

Поштовање интегритета и достојанства личности

Члан 9.

Личност сваког члана факултетске заједнице мора увек да буде поштована, у складу са уставним и законским јемствима интегритета, достојанства и права на приватност.

Аутономија научног и наставног рада

Члан 10.

Чланови факултетске заједнице имају право аутономног деловања на Факултету, у границама њихових дужности и овлашћења утврђених законом и општим актима Факултета и у складу са прописима и циљевима Факултета. Члановима факултетске заједнице јемчи се право на несметан академски и професионални развој и усавршавање, у мери у којој се не угрожава исто право других.

Једнакост и праведност

Члан 11.

Члановима факултетске заједнице обезбеђују се једнаки услови за извршавање професионалних обавеза, као и исказивања интелектуалних способности и напредовања.

Академска честитост

Члан 12.

Академска честитост чланова факултетске академске заједнице заснива се на самосталности у академском и научном раду, односно спровођењу оригиналних научних истраживања, представљању властитих резултата и на строгом поштовању ауторских права других.

Професионалност

Члан 13.

Чланови факултетске заједнице дужни су да своје обавезе према студентима, колегама и запосленима на Факултету извршавају одговорно, савесно и професионално, држећи се начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања.

Чланови факултетске академске заједнице су у обавези да се стално стручно усавршавају, поштујући критеријуме стручности, компетенције и квалитета.

Забрана дискриминације

Члан 14.

Недозвољен је сваки облик дискриминације на Факултету.

Дискриминација означава свако неоправданоављење разлике или неравноправно поступање, на отворен или прикривен начин, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Стручност, способност и професионалне заслуге, као и оспособљеност и резултати у обављању одређене врсте делатности, послова и задатака, једини су релевантни критеријуми вредновања и напредовања чланова академске заједнице.

Забрана узнемиривања

Члан 15.

Забрањена је свака врста узнемиривања међу члановима факултетске заједнице, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености. Узнемиривање је непримерено понашање према другом лицу, као што је полно узнемиравање (упућивање непримерених предлога и опаски сексуалне природе, излагање сексуално увредљивог и узнемирујућег материјала, захтевање сексуалних услуга у замену за предузимање или непредузимање одређених активности и физичко напаствовање) и свако друго понашање које има за циљ повреду личног достојанства, ометање у обављању послова, омаловажавање других и које ствара или доприноси стварању непријатног и непријатељског радног окружења и образовног амбијента.

Начело непристрасности

Члан 16.

Чланови факултетске заједнице дужни су да се држе начела непристрасности и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донети унапред и засновани су на неоправданим генерализацијама, утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, административним, пословним и управљачким делатностима.

Начело одговорности

Члан 17.

Чланови факултетске академске заједнице дужни су да се брину о интересима Факултета у духу развоја академских слобода, а посебно у погледу испитивања, аргументоване расправе, критике, толеранције и одговорног трагања за оптималним решењима. Под неодговорним понашањем сматрају се:

1) несавесно управљање пословима, ресурсима и имовином Факултета и онемогућавање или отежавање њиховог коришћења од стране других чланова;

2) употреба имовине Факултета за приватне, комерцијалне, политичке, верске и друге ванфакултетске сврхе без посебног одобрења у складу са законом;

3) коришћење имена и обележја Факултета за приватне комерцијалне или некомерцијалне потребе, како би се створио утисак да иза остваривања тих потреба стоји Факултет.

III ЕТИЧКА ПРАВИЛА У НАСТАВНОМ И НАУЧНОМ РАДУ

Дужности Факултета и наставника

Члан 18.

Факултет је дужан да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са правилима академске честитости, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања. Наставници Факултета дужни су да:
1) обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност, и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма;
2) теже постизању и преношењу квалитетних научних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;
3) понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања;
4) вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено;
5) савесно провере сваки писани рад студента и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања;
6) обезбеде транспарентност и јавност испита и објективност оцењивања;
7) поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде Факултета и других чланица Универзитета.

Неприхватљиве праксе у настави

Члан 19.

Члановима факултетске академске заједнице није дозвољено да користе, подстичу, помажу или толеришу употребу недозвољених средстава за испуњавање предиспитних обавеза и полагање испита.

Члановима факултетске академске заједнице није дозвољено да приступање испитима условљавају захтевима који нису садржани у елементима студијског програма, а посебно да намећу услове који њима доносе приватну материјалну и другу корист.

Уколико чланови факултетске академске заједнице обављају наставу или праксу у којој учествују деца, малолетна или немоћна лица, дужни су да с њима поступају уз уважавање правних и етичких стандарда. Није дозвољено присвајање резултата рада деце и малолетних лица (као што су цртежи, писани састави и друге сличне форме), или њихово коришћење ван редовног програма наставе без одговарајућег обавештавања родитеља или старалаца и без изричитог пристанка детета или малолетног лица или њихових законских заступника.

Коришћење људи и животиња у научном истраживању

Члан 20.

Физички интегритет, права и достојанство свих лица која учествују као испитаници и други учесници у научном истраживању морају да буду на одговарајући начин заштићени. Није дозвољено истраживање које може да проузрокује физичко, психичко или правно угрожавање учесника истраживања, стварање недопустивог ризика од угрожавања, као ни подржавање, подстицање или прикривање таквог истраживања које спроводе други чланови академске заједнице. У научним истраживањима у којима учествују људи, поштује се принцип

добровољности њиховог учешћа. Сагласност за учешће у истраживању подразумева свестан пристанак добијен након адекватног обавештавања учесника о њиховим правима, природи и циљевима истраживања, као и начину њиховог учешћа.

Члан 21.

Чланови факултетске заједнице су дужни да негују одговоран однос према животној средини и животном окружењу, у складу са прописима. Плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање.

Члан 22.

У научноистраживачком раду није дозвољено плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање.

Забрана из става 1. овог члана се односи на све писане радове наставног и научног особља и студената Факултета (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и сл.), као и несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Плагирање

Члан 23.

Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, као и:
– дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целости, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;
– препричавање или сажимање текста другог аутора из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целости, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела;
– представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

Чланови академске заједнице гарантују изворност научних радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Лажно ауторство

Члан 24.

Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада. Чланови факултетске академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања научног рада који су интелектуално допринели раду.

Измишљање и кривотворење резултата

Члан 25.

Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени.

Аутоплагирање

Члан 26.

Аутоплагирање је поновно објављивање свог раније објављеног рада или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног.

Заштита ауторских права и права интелектуалне својине

Члан 27.

Чланови факултетске академске заједнице предузимају мере у сврху унапређивања и промовисања поштовања ауторских права и права интелектуалне својине. Факултет штити ауторска права и права интелектуалне својине над резултатима истраживања и прикупљеним подацима свих чланова факултетске заједнице.

Чланови факултетске академске заједнице приликом званичне предаје својих научних и стручних радова дужни су да предају својеручно потписану изјаву о изворности.

Измишљање и преправљање препорука

Члан 28.

Недозвољено је измишљање и преправљање препорука и лажно представљање академских достигнућа.

Примање поклона и других добара и услуга

Члан 29.

Чланови факултетске заједнице не смеју да траже нити да примају, за себе или за друга лица, поклоне или услуге, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен утицај на њихову објективност, испуњавање професионалних обавеза.

Корупција

Члан 30.

Чланови факултетске заједнице су дужни да утичу на сузбијање сваког покушаја корупције на Факултету и да пријаве сваки такав случај, у складу са законом.

Законито и непристрасно обављање професионалних обавеза

Члан 31.

Чланови факултетске заједнице дужни су да своје професионалне обавезе и факултетске дужности обављају у складу са законом и непристрасно. Чланови факултетске заједнице не смеју да користе свој положај за стицање било какве користи или погодности за себе или повезано лице.

Ванфакултетски послови и делатности чланова факултетске заједнице

Члан 32.

Чланови факултетске заједнице не могу обављати ниједан ванфакултетси посао или делатност који су у супротности са њиховим професионалним обавезама на Факултету или утичу на њихов интегритет и објективност.

Сукоб интереса

Члан 33.

Чланови факултетске заједнице дужни су да избегавају сукоб интереса. Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес члана факултетске заједнице или приватни интерес са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање професионалних обавеза (доношење професионалних одлука или предузимање професионалних радњи) и факултетских дужности од стране члана факултетске академске заједнице.

Чланови факултетске заједнице не смеју радњама и активностима које проистичу из обављања њихових професионалних обавеза и факултетских дужности своје стављати у повлашћен положај у односу на друга лица.

Транспарентност и поверљивост

Члан 34.

Чланови факултетске заједнице промовишу транспарентност у свом деловању на Факултету. Чланови факултетске заједнице који су у поседу поверљивих података, дужни су да штите тајност тих података.

Професионално напредовање

Члан 35.

Процена успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције члана факултетске заједнице мора да буде објективна, непристрасна и утемељена на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима. Члан факултетске заједнице дужан је да процене о условима за професионално напредовање других чланова заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.

Јавно иступање

Члан 36.

Чланови факултетске академске заједнице имају право на јавно иступање и слободу изражавања, укључујући и наступе пред публиком и у средствима јавне комуникације, као и на слободно изражавање ставова у штампаним и електронски доступним материјалима. Чланови факултетске академске заједнице не смеју да посредно или непосредно забрањују, ометају, ограничавају или било чиме условљавају јавне наступе других чланова академске заједнице, односно слободу изражавања на тим наступима. Приликом јавног наступања чланови факултетске академске заједнице дужни су да испред назива Факултета обавезно наведу и пун назив институције који садржи назив Универзитет Унион Никола Тесла у Београду.

IV - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

Сви изрази коришћени у овом Етичком кодексу који се односе на физичка лица, а дати су у мушком роду, тумаче се на начин да обухватају и особе женског пола (члан/чланица, студент/студенткиња, наставник/наставница итд.)

Члан 38.

Овај Кодекс професионалне етике ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Факултета.

Ступањем на снагу овог Кодекса престају да важе одредбе Кодекса професионалне етике број: 437/13 од 13.12.2013. године.

Председник Наставно – научног већа

Проф. др Милан Радосављевић